

De les paraules a les imatges

Centre: IES Joan Brossa

Alumne: Víctor Aparicio Martín

Professor: Josep Illa

Àrea/es Curricular/s: Història de l'art i Llengua catalana

Tipus de material elaborat: memòria escrita (tres volums), Cd d'imatges, Cd resum del treball i Cd presentació

Hipòtesi de partida o idea inicial:

Encara que semblava sorprenent, no vam partir de cap tesi que ens impulsés la recerca, sinó que vam deixar un ventall molt ampli de possibilitats amb l'objectiu d'anar-les concretant a mesura que anéssim realitzant el nostre treball. Tanmateix, si bé no partíem d'unes tesis concretes, sí que teníem clar que totes les imatges religioses es basaven, a l'hora de ser representades, en unes fonts escrites.

El procés d'elaboració:

De les paraules a les imatges vol il·lustrar, a partir d'un cas concret, la relació entre dos codis comunicatius: el lingüístic i el visual. Per això, el nostre treball es basa en la comparació entre unes determinades fonts escrites i unes imatges concretes extretes d'una "obra inicial", el retaule del *Sant Esperit*. Per enriquir la nostra visió i poder establir unes bases comunes entre totes les imatges de cada tema, hem seleccionat un recull de pintures que representen cada episodi i hem realitzat la nostra comparació entre les dues realitats, la visual i la lingüística. Fruit d'aquesta comparació hem obtingut unes dades que les hem incorporat al treball en forma de conclusió iconogràfica. La classificació de les imatges, realitzada després de la comparació amb les fonts escrites, ha sigut complicada ja que una sola imatge hauria pogut constituir un treball de recerca. També hauria estat interessant cercar l'origen històric de cadascun dels corrents iconogràfics. Tanmateix, el temps no ens ho permetria. Per realitzar la comparació entre les imatges, hem utilitzat tant les fonts bibliogràfiques - per extreure les imatges que posteriorment hem incorporat en el Cd d'imatges -, com Internet - on hem consultat aquelles pàgines relacionades amb la religió cristiana. Pel que fa a les fonts, la recerca ha estat exclusivament bibliogràfica i, al costat de les fonts canòniques (Antic i Nou Testament), hem resseguit els evangelis apòcrifs i altres elaboracions hagiogràfiques com la Llegenda Daurada. A l'hora de presentar el treball en el seu conjunt hem intentat ser fidels al seu doble vessant, (l'escrit i l'iconogràfic). D'aquesta manera hem presentat un treball escrit i un conjunt de Cds amb material pictòric.

Conclusions, resultats de la recerca:

D'una banda hem reafirmat la nostra "pseudo-tesis" sobre el deute de les imatges religioses a les fonts escrites; d'altra banda hem observat que, en una línia continuada al llarg del treball, les fonts canòniques són les que donen el tema, mentre que les fonts apòcrifes són les que, en realitat, ens proporcionen la informació i els detalls del desenvolupament dels diferents episodis. En segon lloc, cal destacar que la impotència de les fonts apòcrifes és molt superior a la de les fonts canòniques. En realitat, i al contrari del que nosaltres pensàvem, els autors han recollit majoritàriament el llegat artístic de les fonts apòcrifes a través dels diferents corrents iconogràfics que no pas el de les fonts canòniques. Finalment hem constatat que, a mesura que l'art perd la seva funció didàctica i informativa vers un públic analfabet, els autors es prenen moltes més llibertats a l'hora de representar un mateix fet. D'aquesta manera, una imatge del romànic, amb una clara funció didàctica, es troba més a prop de les fonts escrites - concretament la Bíblia - que no pas una imatge del neoclassicisme.